

gælder reglerne ikke for de i lovens § 1, stk. 1 c, omhandlede inkonvertible annuitetsforsikringer og arverenter og heller ikke for tjenestemandspensionsordninger, ligesom statsunderstøttede pensionsordninger er udtrykkeligt undtagne, selv om de måtte være organiseret som pensionskasser.

Reglerne blev gennemført som led i de foranstaltninger til fremme af den private opsparing, der blev aftalt i forbindelse med vedtagelsen af lov nr. 211 af 16. juni 1962 om almindelig omsætningsafgift, og som bl. a. gik ud på en forhøjelse af den begrænsede fradragsret. Forhøjelsen var til fordel for kapitalforsikringerne, men ændrede ikke de skattemæssige vilkår for pensionsforsikringer m. v. med fuld fradragsret. Af frygt for, at den vækst i tegningen af kapitalforsikringer, som den forhøjede fradragsramme ville tilskynde til, skulle ske på bekostning af pensionsforsikringerne, aftalte man samtidig, at der skulle „gennemføres en ordning, så tilskyndelsen til at tegne pensionsforsikringer så vidt muligt ikke svækkes“ (Folketingstid. 1961-62 B. 1137).

Allerede forinden forhøjelsen af den begrænsede fradragsramme var det en udbredt opfattelse, at de gældende beskatningsregler stillede pensionsordninger og forsikringer med løbende, livsbetingede udbetalinger væsentligt ugunstigere end kapitalforsikringer. I det omfang præmiebetalingen til en kapitalforsikring lader sig fratrage i den skattepligtige indkomst inden for den begrænsede fradragsramme for forsikringsudgifter m. v., opnår forsikringens ejer skattefrihed for såvel præmieudgiften som for den til sin tid udbetalte kapitalforsikringssum, selv om udbetalingen sker i den forsikredes levende live. Hertil kommer, at også bonusudbetalinger fra en kapitalforsikring og udbetaling ved tilbagekøb af forsikringen er skattefri.

Med retten til fuldt ud at fratrage præmier til en renteforsikring i den skattepligtige indkomst har denne forsikringsform en fordel frem for kapitalforsikringer. På den anden side var alle udbetalinger fra renteforsikringer m. v., indtil ændringen af renteforsikringsloven, som hovedregel enten indkomstskattepligtige eller afgiftspligtige i modsætning til udbetalingerne fra en kapitalforsikring. Denne forskel til ugunst for pensionsforsikringen mente man ikke kunne opvejes af fordelene ved den fulde fradragsret for pensionsforsikringspræmier i modsætning til den begrænsede fradragsret for kapitalforsikringspræmier — især ikke efter fradragsrammens forhøjelse. Da kapitalforsikringers skattemæssige status forudsattes opretholdt uændret, måtte den tilnærmelse mellem beskatningsvilkårene for de to former for forsikringsordninger,

der var stillet i udsigt ved den ovenfor citerede udtalelse i folketingsudvalgets betænkning, herefter ske ved, at der åbnedes mulighed for at vælge renteforsikringer m. v. henført under et beskatningssystem, der var tilkommet efter beskatningsvilkårene for kapitalforsikringer.

Det gennemførte beskatningssystem svarer til reglerne for kapitalforsikring, for så vidt angår fradragsretten for indbetalinger og skatte- og afgiftsfriheden for bonusudbetalinger og tilbagekøbsværdi m. m.

Reglen om indkomstskattefrihed for 30 pct. af løbende udbetalinger fra de omhandlede renteforsikrings- og pensionskasseordninger kan sammenholdes med, at udbetaling af kapitalforsikring — herunder også den del af forsikringssummen, der måtte kunne henføres til rentetilvækst for forsikringsbegivenhedens indtræden — er helt indkomstskattefri. For en renteforsikring kan anlægges det synspunkt, at der gennem de løbende ydelser sker udbetaling dels af forsikringens kapitalværdi ved forsikringsbegivenhedens indtræden, dels af en rentetilvækst efter dette tidspunkt. Ud fra det synspunkt vil en form for skattemæssige ligestilling mellem rente- og kapitalforsikring kunne gennemføres ved, at alene den opgjorte rentetilvækst indkomstbeskattes, jfr. herved forslaget § 53 om beskatning af rentetilvækst ved ratevis eller udskudt udbetaling af en kapitalforsikring. Af praktiske grunde må opdelingen mellem kapitalforbrug og rentetilvækst i givet fald ske efter en gennemsnitsnorm, således at der anvendes samme fordelingsprocent på alle udbetalinger af denne art. Det kan i den forbindelse nævnes, at rentetilvæksten for en livsvarig livrente, begyndende ved det 60. år, under visse forudsætninger med hensyn til rentefodens størrelse m. v. aktuarmæssigt kan beregnes til ca. 40 pct. af udbetalingerne, således at de resterende ca. 60 pct. kan henføres som forbrug af forsikringens kapitalværdi ved udbetalingernes påbegyndelse.

Når den skattemæssige status for kapitalforsikringer må forudsættes bevaret, kan meget tale for, at man for at opnå den rette balance i beskatningen bør opdele livrenteydelser og lignende i en indkomstskattefri og en indkomstskattepligtig del som ovenfor omtalt. På den anden side kan der være grund til at pege på, at en renteforsikring og en kapitalforsikring for forsikringstageren og de til udbetalingerne berettigede fremtræder som væsensforskellige forsikringsformer, som det ud fra de i indkomstbeskatningen almindeligt anlagte principper ikke uden videre kan anses for ubilligt at underkaste en forskellig beskatning.